01/01/2021

“Ο Μέγας Βασίλειος να μας φωτίζει και να μας εμπνέει, ποιμένες και ποιμαινομένους”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Την Παρασκευή 1η Ιανουαρίου, Εορτή της Περιτομής του Χριστού και μνήμη του Μεγάλου Βασιλείου Καισαρείας, Πρωτοχρονιά του 2021, τελέσθηκε Αρχιερατική θεία Λειτουργία στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Δημητρίου Ναυπάκτου, με όλα τα ισχύοντα υγιειονομικά μέτρα. Ανάμεσα στο εκκλησίασμα ήταν και ο εορτάζων Δήμαρχος Ναυπακτίας κ. Βασίλειος Γκίζας, τον οποίον ο Σεβασμιώτατος ευχαρίστησε για την συνεργασία τους σε όλα τα κοινά θέματα της Ναυπάκτου και στο θέμα της αποτελεσματικής αντιμετώπισης της πανδημίας και του ευχήθηκε για την εορτή του.

Στο τέλος της θείας Λειτουργίας τελέσθηκε η Δοξολογία «επί τη εισόδω εις το νέον έτος» και ευλογήθηκε η Βασιλόπιτα για την αρχή του έτους.

Κατά την διάρκεια του Κοινωνικού αναγνώσθηκε από τον Γενικό Αρχιερατικό

Επίτροπο και Εφημέριο του Καθεδρικού Ναού Πρωτοπρεσβύτερο π. Θωμά Βαμβίνη η Εγκύκλιος της Ιεράς Συνόδου «Επί τη πρώτη του Έτους και περί της ενάρξεως των Εορτασμών για τα 200 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση», η οποία και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως.

Μετά το Ευαγγελικό ανάγνωσμα αναγνώσθηκε από τον Πρωτοσύγκελλο της Ιεράς Μητροπόλεως Αρχιμανδρίτη π. Καλλίνικο Γεωργάτο, το μήνυμα του Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ιεροθέου για την ημέρα αυτή:

«ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΚΑΘΕ ΕΤΟΥΣ βλέπουμε το παρελθόν και ατενίζουμε στο μέλλον, μετανοούμε για τα λάθη και τις αμαρτίες που κάναμε το προηγούμενο έτος και ζητάμε το έλεος του Θεού για το νέον έτος, σκεπτόμαστε τα προ-βλήματα που προέκυψαν το προηγούμενο έτος, αναλογι-ζόμαστε και τους αποχωρισμούς αγαπητών μας ανθρώπων από τον κόσμο αυτόν, κυρίως εξαιτίας του νέου ιού, αλλά και προσευχόμαστε στον Θεό να φωτίση αυτούς που ενδιαφέ-ρονται για την σωματική υγεία των ανθρώπων να βρούν τα κατάλληλα φάρμακα για την υγεία του σώματός μας.

Η Εκκλησία ενδιαφέρεται για την υγεία του σώματος των ανθρώπων και εύχεται και γι’ αυτήν, όχι γιατί αυτό είναι αυτοσκοπός, αλλά για να συντελή και αυτή προς την υγεία της ψυχής και του όλου ανθρώπου. Πρέπει να επι-κρατή ο συντονισμός μεταξύ υγείας του σώματος και υγείας της ψυχής. Φυσικά, μεγαλύτερο αγαθό είναι η υγεία της ψυχής, όταν ο αν-θρωπος ενώνεται με τον Χριστό και υπερβαίνη το άγχος και τον φόβο του θανάτου.

Σήμερα, την πρώτη Ιανουαρίου, η Εκκλησία μας εορτάζει, εκτός από την Περιτομή του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, που συνιστά την άκρα ταπείνωση και κένωση του Χριστού, και την ιερά μνήμη του εν αγίοις Πατρός ημών Βασιλείου του Μεγάλου, Αρχιεπισκόπου Καισαρείας, ο οποίος έζησε τον 4ο αιώνα μ.Χ. και συνεδύαζε πράξη και θεωρία, θεολογία και ποιμαντική, φιλοθεία και φιλαν-θρω-πία, πνευματική ιατρική και σωματική ιατρική, κοινωνική δρα-ση και μοναχική παιδεία, διδασκαλική προσφορά και λειτουργική πράξη. Γενικά, ήταν ένας ολοκληρωμένος θεο-λόγος, πνευματικός πατέρας και λειτουργός.

Ο Μέγας Βασίλειος, εκτός των άλλων, ίδρυσε ένα φιλανθρωπικό κέντρο, την λεγομένη «Βασιλειάδα», η οποία προσέλαβε το όνομά της από τον ιδρυτή της. Πρόκειται για μια ολόκληρη πολιτεία, όπου εύρισκαν καταφύγιο και πα-ρη-γοριά πολλοί δυστυχισμένοι άνθρωποι, όπως πτωχοί, εγκαταλελειμμένοι γέροντες, διερχόμενοι, άστεγοι και πολλοί πάσχοντες, και μέσα σε αυτήν την φιλάνθρωπη πολιτεία κυρίαρχος και πρωταγωνιστικός αν-θρω-πος ήταν ο Μέγας Βασίλειος.

Περιγραφή αυτής της φιλάνθρωπης πολιτείας κάνει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος στον Επιτάφιο λόγο του στον φίλο του Βασίλειο, από τον οποίον θα παρουσιάσω μερικά στοιχεία.

Ο άγιος Γρηγόριος αρχίζει με την φράση: «Καλόν φιλανθρωπία και πτω-χοτροφία, και το της ανθρωπίνης ασθενείας βοήθημα», δηλαδή είναι καλό η φιλανθρωπία και η διατροφή των πτωχών και η βοήθεια στην ανθρώπινη ασθέ-νεια προς τον σκοπό αυτόν. Παρου-σίασε ως πρότυπο φιλανθρωπίας την «Βασιλειάδα», γι’ αυτό προτρέπει τον ακροατή να βγη λίγο έξω από την πόλη και να δη «την καινήν πόλιν», δηλαδή την καινούρια πόλη, που είναι, όπως γράφει, το ταμείο της ευσέβειας, το κοινό θησαύρισμα όσων ευπορούν, στο οποίο αποθέτουν τα περισσεύματα του πλούτου τους και τα απαραίτητα, με τις παραινέσεις του Μεγάλου Βασιλείου. Αυτό σημαίνει ότι ο Μέγας Βασίλειος παρακινούσε τους πλουσίους και όλους τους Χριστιανούς να καταθέτουν εκεί ή τα περισσεύματά τους ή τα απαραίτητα υλικά αγαθά για να βοηθηθούν όσοι το είχαν ανάγκη.

Μάλιστα, ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος γράφει και τον τρόπο λειτουργίας της «καινής αυτής» πόλεως. Σε αυ-την «νόσος φιλοσοφείται, και συμφορά μακαρίζεται, και το συμπαθές δοκιμάζεται», δηλαδή στην «Βασιλειάδα» η ασθένεια αντιμετωπί-ζεται φιλοσοφικά, εννοείται θεολογικά, η συμφορά γίνεται αντικείμενο μακαρισμού και δοκιμάζεται η συμπάθεια προς τους άλλους.

Αυτό είναι σημαντικό, γιατί η ασθένεια δεν αντιμετω-πι-ζεται μόνον με φάρμακα, αφού ο κάθε άρρωστος δοκιμά-ζεται από ενοχές, θλίψεις, απογοητεύσεις, αλλά και το άγχος και την αγωνία του θανάτου, οπότε χρειάζεται μια ολόκληρη ποιμαντική επιστήμη για να αντιμετωπίση τον άνθρωπο όταν ασθενή. Γι’ αυτό στο φιλανθρωπικό αυτό ίδρυ-μα το πιο θαυμαστό από όλα ήταν «η σύντομος της σωτηρίας οδός», η ευκολότατη «προς ουρανόν ανάβασις». Αυτό σημαίνει ότι η «νόσος φιλοσοφείται και η συμφορά μακαρίζεται».

Μεταξύ των άλλων ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος γράφει ότι στην πόλη αυτήν έβλεπε κανείς ένα φοβερό και θλιβερό θέαμα που προερχόταν από τους λεπρούς. Τότε η λέπρα ήταν αθεράπευτη. Γι’ αυτό έβλεπε κανείς ανθρώπους που

εκδιώκονταν από τις πολιτείες, τα σπίτια τους, τις αγορές, τις πηγές, από τους αγαπητούς τους ανθρώπους. Αυτούς τους συγκέντρωνε ο Μέγας Βασίλειος στην πόλη αυτήν. Και έβλεπε κανείς αυτό το φοβερό θέαμα να είναι άνθρωποι «νεκροί προ θανάτου» και πεθαμένοι στα περισσότερα μέρη του σώματος, που τα κατέτρωγε η λέπρα και αναγνωρίζονταν περισσότερο από τα ονόματά τους, παρά από τα σώματά τους. Αυτοί ούτε μπορούσαν να συμμετέχουν σε συναθροίσεις και σε συνάξεις, για να τραγουδούν κατά ζεύγη, ούτε να συμπονούνται από τους άλλους ένεκα της νόσου, που ήταν μεταδοτική, αλλά πε-ρισσότερο να μισούνται από τους συνανθρώπους τους.

Ο Μέγας Βασίλειος, όμως, έπειθε όλους να μη καταφρονούν τους λεπρούς αυτούς, ούτε να προσβάλλουν τον Χριστό που είναι η κοινή κεφαλή όλων με την απανθρωπία, αλλά να βλέπουν τον εαυτό τους στις συμφορές των άλλων. Δεν δίδασκε μόνον τους άλλους να βοηθούν τους λεπρούς, αλλά ο ίδιος έδινε το παρά-δειγμα. Και ενώ η λέπρα τότε ήταν αθεράπευτη και μολυ-σματική ασθένεια, ο Μέγας Βασίλειος που ήταν ευγε-νης και καταγόταν από ευγενείς ανθρώπους και ήταν «υπέρ-λαμπρος», δεν απαξίωνε να τιμά την νόσο της λέπρας με τα χείλη του, δηλαδή «ως αδελφός ησπάζετο» τους λεπρούς, για να δείξη την αγάπη του σε αυτούς.

Αυτός ήταν ο Μέγας Βασίλειος, κατά την περιγραφή του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου. Ήταν ανυπέρ-βλητος και αγαπούσε τους αρρώστους, αλλά περισσότερο αγαπούσε τους λεπρούς και τους φιλούσε, παρά την μολυσμαστική αυτή ασθένεια, για να τους δείχνη την αγάπη του και την φιλανθρωπία του. Γνώριζε ότι ο άρρωστος χρειά-ζεται την αγάπη μας και την συμπαράστασή μας.

Δεν είναι εύκολο να μιμηθή κανείς το παράδειγμα του Μεγάλου Βασιλείου, όταν συγκρίνη τις ανάλογες περιπτώσεις των ημερών μας με την μολυσματική ασθένεια του κορωνοιού, που ομοιάζει κάπως με την μολυσματική ασθένεια της λέπρας της εποχής εκείνης. Μας κατα-λαμ-βάνει φόβος και τρόμος μπροστά στον θάνατο και αποφεύγουμε τους αρρώστους, κυρίως όσους προσβλήθηκαν από την ασθένεια αυτή.

Αγαπητοί αδελφοί και τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,

Ζούμε σε δύσκολη εποχή, κατά την οποία η αρρώστια και ο θα-να-τος θερίζουν αγαπητούς μας ανθρώπους, συγγενείς και φίλους. Θα πρέπει να προσευχόμαστε στον Θεό να φωτίση τους αρμο-δίους στο να βρεθούν κατάλληλες θεραπείες, και κυρίως να μη χάσουμε την ανθρωπιά μας. Πάνω από όλα να μη απολυτοποιούμε την ζωή μας εδώ στην γη, αφού εδώ είμαστε προσωρινοί και οδεύουμε προς την ουράνια πατρίδα μας, κατά το αποστολικό «ου γαρ έχομεν ώδε μένουσαν πόλιν,

αλλά την μέλλουσαν επιζητούμεν» (Εβρ. ιγ΄, 14). **Νομίζω, αυτήν την περίοδο είναι κατάλληλη η προσευχή του αγίου Σωφρονίου του Αγιορείτου:**

«Χάρισαί μοι, Κύριε, του γνώναι την αλήθειάν Σου προ του απελθείν με εκ της ζωής ταύτης. Παράτεινον τας ημέρας μου, έως αν προσφέρω Σοι μετάνοιαν αληθινήν. Μη αναγάγης με εν ημίσει ημερών μου, και όταν ευδοκήσης θείναι πέρας τη ζωή μου προγνώρισόν μοι τον θάνατόν μου, ίνα η ψυχή μου ετοιμασθή προς συνάντησίν Σου. Εν εκείνη τη ημέρα, τη μεγάλη και ιερά δι' εμέ, γενού μετ' εμού Κύριε, και απόδος μοι την αγαλλίασιν του Σωτηρίου Σου. Καθάρισόν με από παντός αμαρτήματος φανερού ή κρυ-φίου, από πάσης ανομίας κεκρυμμένης εν εμοί, και αξίωσόν με προσφέρειν σοι καλήν απολογίαν ενώπιον του φοβερού Βήματός Σου».

ένες και